

בְּחִירָתוֹ.

(רשימה).

I.

בשעה תרביעית של יום חורף יצא פסח שליט מן הרכבת וראה בעיניו את הכרך ב', שהיה נדח ממנו שלש שנים רצופות, מכהיק לפניו בשורות של שלהבות, נחרזות עליו זו אחר זו. בלא כלי-דרך עמד שליט על הרובד והיה מביט סביבו. הרכבים הכירו בו מיד, שאורח הוא ומררו את רנעיהדותו הראשונים בהזמנתיהם התכופות. נחך עליהם בלבו. הן כל עיקרם של שלשת אלפי הפרסאות, שעשה במרכבת-הברזל לא היו אלא בשביל להזור ולהציץ בפניו של בית-נתיבות זה, בככר-הדשא שכנגדו, הגטועה אילנות, וברחוב הארוך שמאחוריה, שבזויותיהם הסמויות והנלויות הם מעוררים זכרונות של ימים, ערבים ולילות – וכיצד יעביר את פרסות-הסוס על השבילים, שדרכו רגליו עליהם כל שנות נעוריו ודמיונו – בשנות הפרידה ו שליט היה מהלך לאטו וראשו כבוש בקרקע, כאדם המלקט תותים. מלשולי הדרך הניעו מאד את נטפו החולה והשעול היה עולה וחונק את נרוטו. הוא לא הרים את ראשו למעלה: הכיבה היתח עליו אדמה זו. אחרי שעמד רנעים נשען אצל אילן אחד מאילנות הככר התהיל פוסע לו לדרכו וחזיכים מפחרים היו עולים על שפתיו. הוא חיך על שחזר וזכה לראות בהייו את כל ה"סגות" הללו ועל "השקר הקטן", שקנה לו שביתה בנפשו לרנע קל, כאילו באמת כל עיקרם של אלפי הפרסאות לא באו אלא בשבילן, על הרכבים והעוברים והשבים, שראו אוהו כתועה ועל עצם עליתו לכאן, לכרך ב'. "אדם יצא מח' ובא לב' – מילא, ועכשיו מה?" הוא חיך כלפי האילנות של הככר, שנדלו בקומתם – הרבה מהם ראה בשעת נסיעתם – כלפי השלהבות של הפנסים ודיוקנה הורוד של רחל, שהיה מרפרף כנגדו בחללו של הכרך. דבר ישיבתה בב. ידועה היתה לו מתוך הנלויות, המעשיות של פראנק חברו השתקן והקצרן, שחיו נשלחות לו בדיוק פעמים בשנה ועל נבן חיתה רשומה כתבתה של רחל בלי הערה כל שהיא בצדה. עכשיו הוא כאן בב, בשכונתה.

שליט היה תולה מרגע לרגע את ראשו בהלונות הבתים ומציץ לשם. כבית-קסמים נודד באויר היה לו בית-דירתה של רהל וכשבריר-שמש, המפוז ממקום למקום עם נדנד האספקלריה, כך היה דיוקנה של רהל רוקד כנגדו מהלון להלון, מקרן-רחוב אהת להברתה. דרך אשנב זה יגלה פריצה או דרך הלון פלוגי. „לקראתו תבוא או תדביק אותו מאחוריו“, תקראתו בשמו, תניה את ירה על שכמו – מפני דבר זה נבהל. „לא, אי אפשי ברחוב“. הרחיב את פסיעותיו כבורח מפניה. אחרי טלטול מרובה ברהובות ידפוק בדלתה, תפתהנה לפניו, צוהלת, ורודה ומחייבת. על הספה מספרים זה עם זה. במה? נפשי, אל תשאל. האת, רנעי השיחה הצוהלים, הקולטים לתוכם עסיסם של שנים. על מחלתו – בשתיקה. היא לא תרניש בזה כל שלשת הימים. יותר לא ישהה כאן. ואם לשתיקה של עקשנות, ככל השנים – אני, אני כהנה הגדול!

שליט צמצם את פסיעותיו. היה מתישב פעם בפעם על הספסלים שברחוב הארוך כדי לפוש וכדי להאריך את רגעי-הצפיה המתוקים. לשבת כאן בבי, על הספסל, ברחוב הארוך, לא רהוק מדירתה, לשבת שעה, יום, יומים, – מה יפא. עיניו היו מסתכלות הליפות באבני המדרכה ובננותיהם של בתי-החומה, אזניו היו קשובות להמננות, ששר לו הכרך ובמחו נישאו זכרונות שנות נעוריו כדהרות-סוס שוטף, ורחל אוהזת במושכותיו של הסוס.

שלוש שנים של פנישות ארעיות ומפוזרות. רובן ברחוב הארוך. הוא והיא ופראנק. כל אוהן שלש השנים לא דברו ביניהם זה עם זה אפילו פעם אחת ביחידות. אחר-כך פנישות סמוכות מהקדמות בהדרו של פראנק. שתיקה עקשנית, סכסוכים, דבורים קצרים, שהיה מתחרט עליהם תמיד, מפני שמעולם לא היו שלוחים נאמנים לשפעת ההרהורים הנועים מעשרם ולא נהנו פדות לאנקת הנשמה, הכמהה לרחל. ביום היה מהלך על פני זרחוב הארוך ומסביבה ומחפשה, ובלילות היה מהבר מימרות גאות להכנס עמה בשיחה על ידן. הלילה וזלידן, היום קברן וההלום השיבן לתהיה. כך עברו עליהם עוד שנתיים: אספסוף של ימים טפלים כשורות של מסדרונים ארוכים ואפלים. פעם אחת שפך עליה דיוטה מלאה דיו – בחדרו של פראנק היה הדבר – מתוך הלצה ומתוך כעס. שלשת הערכים האחרונים בלו בחדרו של פראנק. בערב האחרון, ערב של שלג, ירח וצחוק מרובה, הזמין אותה לטיול מתוך הפצרות מרובות שלא כטבעו. סרבה. התחמק סתאם מתוד חדרו של פראנק בלא ברכה ולמחר יצא, להכעיס, את הכרך בי ושוב בלא ברכה.

כעס חלחל סתאם את לבו של שליט. סרבה המרש... דבר לעצמו, כשעמד מעל הספסל ורקע ברנליו. מכטו התועה עבר לארכו של הרחוב הארוך וננעץ בשדרת האילנות שבסופו, שמטילי-הברזל של המסע מתחילים שם... אולם מיד חזר

לאחריו והתחיל מרחיב את פסיעותיו. „למעונה, מיד – דבר לעצמו. „מחרי – לא, מיד. מתרי! – כן יקום. הוא הרגיש פתאום במבטו, שהיה נעוץ באותיות של שלט. „קונדיטוריה עבר במחו על האותיות ומכל מקום לא זו מבטו מהן. את לבו תקפו פתאום נענעים חריפים, שעקרו את גפו ממקומו. לשם, מיד – עלתה מתוך לבו נהימה ומבטו לא זו מן האותיות, כאילו היה דולה מתוכן את הנענעים ואת ההחלטה ללכת מיד.

„הריוזנטמות – שמע כרוז מאחוריה. הוא הסיר את מבטו מן השלט והביט סביבו. „אקנה. לשמם של שני הספלים הקטנים, הריקניים המתהגנים: הכניסו פרחים לתוכנו, כי לכך נוצרנו! לשמכם, הספלים הקטנים, רחמתיכם. ריקניים עמדתם תמיד על שולחנה. כמה שוטתה היה כל אותן השנים, שלא כבדס במתנה. הוא רק הכניס את ידו לתוך כיסו ומיד שנה את החלטתו. הספלים מלאים הם, שוטתו! לנלג על עצמו והתרחק מן ההריוזנטמות.

וואולי אפריעי – נצנין פתאם הרדור במחו כשרגלו האהת כבר עמדה על המדרנה העליונה וידו ננעה בכפתורו של הפעמון. אכנס!... ישיבה קרובה של שתי בריות, שכופרות במציאותן של שאר בריות בצלמן. פתאום דלת נסתתה להבעים. פרצוף זר, לא-קרוא מתפרץ כרוח צוננת, שטופחת על בשרו של אדם טיבל באמבטי של חמין. המבטים מתבלבלים, השולחן זו לשם מה ממקומו, כסא צונת, ספר נפתח ודפיו מרשרשים, היא, בת-השועל, מפזרת כמו בשונג את השערות ומתכונת לסוכך על הפנים שהסמיקו. הוא, פניו אל החלון, ידיו בתוך כיסיו והשפתים שורקות להן מתוך מטחה מעושה. ידו של שליט נתרה מכפתור הפעמון. באו ביעף ועמדו לסניז חיים הרגעים של הערב האחרון, כשהפציר בה לטייל והיא הציצה בו מתוך לנלוג. פניו היו אז מהחננות. עלבון! עלבון! – קרא שליט מתוך לב סילד מכעס. ירד בתפוזן מעל המדרגות, התחיל פוסע בהתרנשות אצל הבית זמעין בהעלבון. ברנע זה החליט לסור מיד למעונה ולשאול את סיה. הסכיר נא לו את הנימוק האמתי של סירובה – והסל! – מח. טוב לב. כדי לשאול את סיה. היא היתה היחידה, שהשיבה את פניו ריקם ובא לתהות על גימוקה. הוא נודמן באקראי לב. וסר לביתה כדי לתהות על נימוקה. אולם כשעלה מתוך ריצה על המדרגות כבר היה לבו נוקסו ותש כחה של החלטתו זו. יסור ויהא שותק. ימתין עד שתהא השיחה מתנלנלת מאליה על ענין זה. יפה עשה שלא קנה הריוזנטמות. כך, לבדו. נכנס ויוצא. מסכה כשריוץ על הפנים. ככל השנים – ובמרכבת-הברזל לת.

עלה, דפק בדלתה, עבר את המפתח, הרכיך את ראשו כור וכנעל. היא ישבה דרך שכיבה על הספה, גופה וראשה מעומסים בסודר ונלליה פשוטות על השרפרף שאצל הספה. הרימה את ראשה כנגדו. לא השמיעה כרוז של חדות, רק עיניה הבריקו

לאט, כאילו הציגו כאדם קצת קרוב, שהזר לתוך החדר, אחרי שיצא מתוכו
לפני רנעים.

– מר שליט? – אמרה רחל בלחש, תקעה לו את כפה ובידה השניה הליטה
את סניה בסודר – השלום לך? – ישב האדון. – הושיטה את ידה השמאלית והזוזה
כסא, שהעמידתו רחוק קצת מן הספה – זה לו ימים רבים בב.?
– היום באתי – השיב בלחש אף הוא.
– הלכת לטייל? – שאלה רחל אחרי שתיקה ממושכת.
– באותו הערב? – השיב שליט, שהביץ את שאלתה – לא. כעסתי וחזרתי לביתי.
היא לא חיכה אהרי תשובתו ופניה היו רחוקים ממנו. ניכר היה, ששמעה את
קול דבריו, אבל לא הקשיבה אותם. היא לא שאלה כלל כדי להיות נענה. כזו היא
קבלת-פנים, כזו – כך הרגה שליט מתוך התמרמרות, קמין את שפתיו והטה את
ראשו לצד-ימין על מסעד הכסא.

– כמה שנים ישב אדוני בח' ? – שאלה רחל אחרי הפסקה ממושכת.
הוא שתק שעה קלה. אפילו במספר השנים שחלפו אינה מרגשת. כך. אחר-
כך השיב:

– כמה שנים ישבתי בח' ? – שלש. הן, שלש. כמדומני... מעין זה...
הוא הסה את ראשו לצד-שמאל והעיף את מבטו לצדדים. היא הרהיקה קצת
את השרפרף ואמרה:

– אדוני בא עכשיו מח' כמדומני...
– הן, מח.
– עיר ח' יפה היא?
– יפה. העיר ח' יפה היא.
– כמה מחירו של כרטיס מח' לב' ? – שאלה אחרי הפסקה מרובה והרימה
קצה סודרה, שצנח על השרפרף.

– רצונה של הנברת להעסיקני בדברים? – אמר באירוניה.
– כך הוא סבור? בכדי... השיבה בקול זר ומרוחק והפשילה קצהו של הסודר.
שליט ההזיר את פניו אל השולחן וידיו התחילו ממפלות בשני הספלים הריקנים.
– אדוני שליט, ססה שליט – הכריזה רחל אחרי שתיקה ממושכה וקולה
רעד בשעה שהשמיע את שמו של שליט, כנבהל מפניו. שליט החזיר את פניו
אליה והציץ בפעם הראשונה ישר בפניה. רק ברגע זה הרגיש, שפניה הורודים לא
היו לה עוד. הוא שאל:

– מה?

– ימים הם החיים?

- לא רעים! - השיב שליט.
- שוב אותה הנגינה! - פלטה רחל מתוך התמרמרות והוסיפה לעטוף את את סניה בסדר. שוב קלטה מתשובתו אותה הנעימה של ספק היתול, ספק נוכד-ראש, שהיתה נשמעת לה תמיד מדבריו ושיש בה מן הולזול.
- איזו נגינה? - שאל שליט והרחיק קצת את כסאו מן הספה.
- ה... של אירוניה... שהיה רגיל בה תמיד... בשיחתו עמי - הדגישה את המלה „עמי“.
- אח! - התפרצה מסיו אותה הנעימה הסתמית, שהיה פולט תמיד ברנעיר-חשד כאלה ושלא היתה מוציאה מעולם את החשד מתוך הלב, לסי שנם היא נטה נאמרה מתוך נגינתו הרנילה - תמיד - הוסיף אחרי הפסקה קלה - רואה את אירוניה בדבריו.
- תמיד אני רואה? - אמרה ברונה והדגישה את המלה „תמיד“. גם שליט הרגיש בעוקצה של מלה זו. בקש למשמש ואמר מתוך גמגום:
- אולם על סי האמת, בעיקר, אין כלום בדברי, אי אפשר שיהיה בהם, אין כלום לא מן הולזול ולא מן העלבון...
- לא מן הולזול ולא מן העלבון - אמרה ונחכה בסרקסמים - באמת? - תודה! השתיקה עצמה שוב לא העיקה מעכשיו על שליט, שהיה שרוי בכעס בשל נחוך סרקסמי זה. הוא צרה את כעסו לתוך פסיעותיו הקולניות ולתוך מבטיו המפחדים, שהיו משוטטים על פני החדר ואינם מבחינים כלום. רחל רמזה לו באצבעה. ננש. עמד. אמרה בקול רך:
- שב, כאן - היא רמזה באצבעה על הכסא - לא, כאן! - היא רמזה באצבעה על הכורסא. ישב בכורסא. ומה? בלא אירוניה?
- „היא מטטה ביי, - חרהר שליט, כשהרגיש בצל של אירוניה שבעיניה. להשיב לאו סתמי בלא בת-צחוק אי-אפשר מפני העלבון והשמות שבדברי. חיך ונענע בראשו בשלילה.
- בלא אירוניה? ואני הייתי תמיד סבורה, שכן - אמרה מתוך חרדה ועיניה דבריקו - בעיקר הדבר - קולה נעשה פתאום זר ומרוחק - פניך רעים! - סימה בקול, שהיה בו משום סיוס ורחמים.
- דבר זה ממרידה מאד? - השיב שליט ברונה.
- ואת עודך עומדת על דעתך בדבר?... - הפסיק שליט את השתיקה הממושכת, לאחר שעיון הרבה בתשובתו האחרונה וכא לידי החלטה, שהיתה עולבת יותר מדאי. הוא הרים את קצה סודרה שצנת.
- האיחניה? - סימה את דבריו מתוך שוין-נמש - דבר זה מטריחו מאד?

היא הפילה את קצה הסודר, שהורם קודם על ידו. הוא החזיר את פניו אל השולחן וצמצם את מבטו בהסגלים. היא ירדה מעל הספה, יצאה מן החדר וחזרה לאחר שעה קלה. שכבה על הספה והחזירה ראשה כלפי השעון שעל הכותל. „היא מציצה בשעון” – הרתר שליט בהשרד והשמיע בקול, כמשיב על שאלתה הדוממה: השעה השישית!

– באמת? – שאלה רחל בתמיהה.

– באמת! – השיב שליט ופיו סלט סתאום בלא רשות לבו – אני הולך!

– אדוני יוצא? – אמרה לאחר שתיקה קלה, תקעה לו את כפה והוסיפה מיד

כמתחננת ונזרת:

– לא מיד, עוד שעה קלה... – אמרה והשהתה בתוך ידה את כף-ידו, שכבר

התהילה משתמטת מתוך שלה.

– לא, אני יוצא! – אמר שליט בהחלטה. ברנע זה הקישו בדלת.

– רצונה של העלמה בחלב רותח? – נשמעה קולה של המשרתת, שעמדה

על המפתן.

– בחלב רותח? – אמרה רחל ופניה הוזירו לקראת המשרתת – אייפשי

היום בחלב. – היא קפצה מעל הספה ומשכה אחריה את ידו של שליט – מיחם

רותח. הביינא מארוסיה מיחם רותח, תיכף ומיד. אורח סר אלי, מארוסיה. אורח

חשוב, ידידהגוער, רע-לב, שתקן ולגלגן. מהו בעיניך? הוא היה יפהפה. אל תראי

שפניו... נפלו. הוא, כנראה, קצת חולה. הוא בא היום מכרך ח. פעם אחת שפך

עלי דיוטה מלאה דיו. לחם קני, מארוסיה, שבוטות המוצות ומבוסמות. העיקר:

ביסקוויטים. הוא אוהב מאד ביסקוויטים. בהקונדיטוריה שברחוב הארוך, שאני קונה

בתוכה בכל יום. הלא סר... לא יעזבני – מיד? כן?

– עדיין את לנלגנית כשהיית?... – שאל שליט בהבה, כשלבו נתרכך קצת

מפני דבריה האחרונים. „חבתי לביסקוויטים עדין נשתמרה בזכרונה” – הרתר שליט

בעליוות. הוא חש סתאם, כאילו עלה על ראשי הצוקין של הכעס והמכרזרים, שהעיקר

עליו קודם וכבשם. הוא הוזח את כסאו והקריבו אל הספה, הציץ בפניה של רחל

בחבה. חיכה כנגדו בחן ושאלה:

– עדין אתה כועס עלי? – בנלל... בנלל... דברי שכוח... אל נא תכעס

עלי – אמרה בהתרנשות, כשהוציאה את כובעו מידו, תפשה אותו בכף ידו והרפתה

אותה מיד – לא כדאי – סימה בקול חשאי ומרובה-המשמעות – יפשוט נא את מעילו –

כך היה דרכו תמיד. תמיד היה יושב בחדרי כשהוא לבוש מעילו – יפשוט נא. על

ידו אתה נראה לי בה זר ומרוחה. כמו לפני כניית הברמים...

שלים שמע את דבריה בחדוה ובחשד. עמד, פשט את מעילו כאדם, שעושה יצר ויודע, שבעצם אין לא לו ולא לאהרים צורך בדבר שהוא עושה. יצא, תלה את מעילו על הקולב, שהה שם שעה קלה מפני השעול שחנקו, נכנס. בקש לשבת על הכסא, רמזה לו באצבעה על הכורסא. סבור היה עלימי פעות, שהאצבע מכוונת כלפי הפסה, נגש וישב אצלה.

- לא לזה כוונתי - אמרה בהתרגשות - לא כך! לא, כך. שב. נשב נא ונבסר זה עם זו - סימה מתוך פשטות-הלב.
הוא ישב בכורסא.

.II

- יספר נא מר... יספר נא - אמרה רהל והתעטפה יפה בסודרה כמומינה את עצמה לשמיע ספוריהמעשה ארוך, שתכנו חיי אנוש.
הוא מפל בשתיקה בשבטי.

- הוא שותק... - אמרה לאחר המתנה קלה מתוך רתוה בקולה.
- מה יש לדבר? - השיב גם כן מרונו קצת.
- אין כלום? - שאלה מתוך מבט ממושך של תיכחה - הוא נענע בראשו בשלילה. היא סימה: והו ענין אהר - על סניה קפצה ענתה. הוא התחרט על תשובתו השלילית ואמר:

- אולי אין כלום... ואולי יש... הרבה יותר מדאי...
- אדרבא... שומעת אני... אמרה וישבה על הפסה מתוך עטיפה זו בסודרה, שהיה במשמעה: הריני מזמינה את עצמי לשמוע ספוריהמעשה ארוך, שתכנו חיי אנוש. מפני כך שתק מרונו.
- מכל מקום... אדוני שותק...
- מי? אני? - כלום שותק אני?

- מר שליט! - אמרה פתאם בהתרגשות ותפסה אותו בידו - אתה באמת שוה-הח כל-כך. לא בנוגע אלי - אמרה מתוך תנועת-היד דרך ביסול - בכלל, בנוגע לבל הדברים... - היא העבירה את ידה בחלל כמראה על הדברים - או אינך אלא משום עצמך... יושב אתה כאילו... אין בזה משום לנלוו. אלא ענין אחר... דומה, כאילו מציין אתה בלבנה מלמעלה למטה... מעין זה. וכי לא כך? או אולי עיפות היא זו, שנוקקה בכל הויתך - שאלה מתוך הסקרנות האמיתית שיש בה השתתחות השתוממות שאינה מצויה אלא אצל הנשים. כלפי נעימה זו חרד לבו וערג על התגלות-לב. אמר:

- כך. איני יודע. הלא יש, שדלב פתח והשפתים עצומות..

- דבור יפה - אמרה רחל - גם עכשיו אתה רגיל אצל סתגמים ?
- צאי וראי - אמר שליט מתוך רגונה קלה המקרבת את הפיוס - הרי את תמחה על השתיקה. אדם מגלה אמת מלבדו ואת אומרת: סתגם! אני, למשל, איני כלל שוה-רוח. ארבע... כשהייתי מהלך לכאן הייתי שמח בדרך מאד, משום, משום... שהייתי מאד שמח... הייתי מאד שמח עליך... על כל דבר הנושא עליו חותם של אותן השנים, שנות-הגוער. אילנות-הככר, למשל, כנגד בית-הגתיות, שראיתם בנמיעתם ושנדלו: כך! - הוא הראה בידו על שעור-קומתם - ואולי כל אלפי הפרסאות, שעשיתי במרכבת-הברזל לא היו אלא בשביל...
- אילנות-הככר - סימה במקומו מתוך חיוך של לגלוג.
- לא לדבר זה כונתני. מתכוון הייתי לומר - גמגם שליט מתוך מבוכה - שבכלל, שהעיקר, שאני איני כלל שוה-רוח, כפי שאפשר לדון על פי הראיה. וכל זה משום שאין אנו... שאין אנו...
- מבינים איש את אחיו - סימה רחל בכובד-ראש מעושה ועיניה לגלגו - אולם לא, אדתי שליט, אפשר להביק... קצת... אפשר... הרי, למשל, רגש כזה, של שמחה על ימי הגוער, על כל דבר הנושא עליו חותם של... אילנות-הככר, למשל...
- שתיקה מרובה. רחל יצאה מן החדר חזרה אחרי רגעים. שליט, שהיה פוסע ביציאתה על פני החדר, ישב על הכסא בחזירתה והיה מסובב בידו את כובעו.
- שעמום! - אמרה רחל וישבה על הספה.
- הן! - השיב שליט ועמד מעל כסאו, כמכין את עצמו לצאת.
- הלא תשב עוד שעה קלה - אמרה רחל סתאום מתוך עליצות והוציאה את כובעו מידו - הלא תשתה חמיי. כן? - הן אתה בא מבית-הגתיות. שב ונשוחח באמת. אני אהיה שואלת. כן?
- היא נמלה בידה את מושכות-השיחה, שהיתה שוטפת מעכשיו בדרך סלולה, משום שיד-אמן, יד האשה המזמזמת לכך, נהלה אותה. היא אמרה בקול של התקרבות:
- ספר... ובהתגלחת לב קצת - גם אני... אחר-כך... כל השנים הללו מת רכשת? - כיצד אתה חי, היית חי כל השנים הללו?...
- אני? - השיב בחיוך נונה - איני חי אלא מתקיים.
- ובמה אתה עוסק?
- מעל אני, במכרות...
- הודיב?
- הצער?

– ונעשית סועל מפורסם? המבקרים מקלסים אותך והעורכים ציבאים עליך?
הוא הגיע בראשו בשלילה מתוך החיוך הגונה ופניו הביעו בת. היא חזרה
ודברה, כאילו לא הרגישה כלל בשלילתו.

– ותכתתך נדמסת בעתונים וירחונים וסרחים מונשים לך מקוראים ו...קוראות
סכבדי-שמך?

– לא, נברת – אמר שליט וכנה אותה משום מה בשם נברת – המבקרים
מכליעים את שמי. הנוחים שבהם מזדים פעמים בלחש, שיש בי ניצוץ כל-שהוא.
ראוי לרפוס. קצת הומור... הנשמה שבי ראויה לרפוס-דבר בהתרנשות ובמרירות.
העורכים? – סרירותי, נברתי, מופיעים בקושי בכתבי-עת, מופיעים ונעלמים כמהותנים
עניים על חתונה עשירה, שאיש אינו מרגיש בכואם ובצאתם. הקוראים? – כל פעם
שהם שומעים את שמי היא להם הפעם הראשונה. מי הוא? מה שמו? מה?
אותו... אותו... ותמונתי? – היא אינה מופיעה בעת...

– אתה ודאי מנזם קצת-הפסיקה רחל את דבריו-באמת לא הודו בכשדונך? –
שאלה בהשתתפות צנועה – זוכר אתה את חלומותיך? באמת לא הודו? –
סימה בהתרנשות – מפנימה?

– אולי מפני שמצער הוא יותר מדאי, ואולי משום שאדברבא...
– בענותנות יתירה אי אפשר לחשךך גם עכשיו – אמרה מתוך קנמור קל –
ואיך מצר כלל על זה?

– על שלא יסרני אלהים במרסום? כלום יש אושר יותר גדול לאדם מלהיות
נהבא אל הכלים, נשכת, בזוי?

– באמת אתה מדבר כך? סוף הוא המדבר כך? – דברה רחל בהתרנשות ובצער
כבוש – הכאלו היו חלומותיך? אתה... אתה... סוף הוא המדבר כך? או אתה איך
אלא משמה... אתה מלנלנ... יודעת אני כך... אתה אדם מוזר... מוזר מאד... נאה
אתה – אמרה בכעס – סוף הוא המדבר כך? סימה בקול של התקרבות ותזנונים –
סלח נא, סלח את שאלתי. אתה ענום? מאד? כן? למה?

– מצאת את חידתי – השיב שליט בהתנלות-לב – קן אני לעצבות.
– את, למה? את, למה? – התחננה רחל בעיניה.

– איני יודע. אולי לא אסת בפני לא תמיד, רק עכשיו, ברנע זה. עצב אני
ברנע זה. הנה אני יושב על ירך ואני ענום מאד. בי אני צופה ומתענום. כלום זה
הוא אני? אני? גלי נא לי באמת הלב. הכזה טרל אנוש עלי אדמות? חי לו אדם
בעולם סטום של שנים, מסתלק מתוכו סחות-ערך מכפי שהיה בכניסתו. ממש כרוכל
זה. אנו מביאים לכאן חבילה קמנה של... ילדות, ברק עינים, קצת תמימות, פרחי

נשמה, פעמים כשרון... וחוזרים לשם ריקים... אולי מפני כך באה אלי היום התונה...
גם פניך... שנה פתאום את קולו העצב.

- לא ורודים? - סימה רהל - זוכר אתה את דבריך? - היא יושבה על
ידו בכורסא שניה - שונא אתה, היית אומר, את הפנים הורודים. פנים ורודים עון
סלילי הם בעולם הזה, ממש לא מן הנמוס. ואני הייתי ורודת-חסנים - אמרה אחרי
הפסקה קלה - אולם עכשיו - היא הרימה את פניה אליו ואמרה מתוך ההתטאות
של חן - כפרתי את עוני? עכשיו אני כוצאת חן בעיניך?

- עכשיו? תמיד.

- מכל מקום... נעשית מומחה לחלקות... הכישנות הלסתך יותר...

- חלקות? ... אני אין דרכי בכך - השיב נעלב.

- לא היה בכך - אמרה בהתמרמרות כבושה - אולם הכרך ז' למדך, כנראה.

גם תורה זו.

- דרכי לא היה בכך ואינו עכשיו בכך - השיב מיוזג.

- אלא מה? זו היא אירוניה? - שאלה אחרי שתיקה סמושכה.

- לכשתרצי...

- רואה אני בך באמת, שאתה מה שהיית...

- מה

- מחר ו... גם...

- צדקת... - אמר שליט לקונית והביט סביבו. פרצופה של רחל נודמן לעיניו.

הוא לא הכירו. מה לי פה בשכונתו של פרצוף זר זה ומדו לי? - הלחלה פתאם.

הרנשה צורכת את לבו. "לצאת, מירי, "לא, אחר-כך". "לא תיכף לעלבין. רהל

התחמקה פתאם מתוך ההדר וחזרה לשם לאחר שעה קלה. אהריה באה מיד מארוסיה

לתוך החדר ורחל קדמתה בברוך-הבא ממושך.

- האה, הרי מארוסיה והמיחס! מר שליט, נשתה חמין. אני אוהבת מאד את

מארוסיה. היא טובת-לב ממך. והיכן השבוטות? את אינך מכירה אותו, מארוסיה?

הוא שליט, שספרתי לך עליו, ששותה לפעמים עשר כוסות של חמים בבת-אחת,

אוהב ביסקוויטים, מנהיג בעצמו את מנעליו, ומעולם לא נתן לי פרח במתנה. אתה

אוהב אנשים? - שאלה פתאם אחרי שיצאה מארוסיה מהחדר - לא, אתה שונא

אותם, מפני שמבור אתה, שהם שונאים אותך. גם אותי היית שונא, כן?

- כך את סבורה?

- כך הייתי סבורה... כל השנים...

- ועכשיו?

- עכשיו? עכשיו... נשיח נא בענינים אהרים. כמה ימים תשהה כאן בבי?
 לרגלי איזה ענין באת לבי?
 - לרגלי ענין חשוב מאד - אמר שלים בקול מרובה-השמעות.
 - מאד?
 - הן, מאד - השיב שלים שוה-רוח. - ענין שאינו סובל דחיה, שאם לא
 עכשיו שוב לא יעשה עולמית.
 - מענין. שתה נא. אני אמוזג לך ואתה תהא מססר מלב ללב. בלא אירוניה.
 למה נתנכר איש לאחתו? נעלה נא על השנים המפרידות, נכפור בהן כאילו לא
 התרחקנו. אתה יודע - אמרה פתאם מתוך חדה כמבשרת לו בשורה - הלא
 קרובים היינו קצת. כן? לכל הפחות: קצת.

.III

הוא לא השיב כלום על דבריה האהרונים. הם היו מסובים בכורסאותיהם, שהיו
 סמכות זו לזו אצל השלחן, מבמי עיניהם היו נפגשים לסיונין ובלכותיהם תססה
 מנוכה-הרויה זו, שתכנה היא בושת-ההויה שהיו חשים תמיד איש בפני חברתו ושהיתה
 עוטה תמיד את שניהם במסך-הערפל. שררה ביניהם אותה השתיקה המעיקה, כשהדבורים
 הבודדים נבדלים מתוך הסיות בעט, שמטבילים אותו בכל פעם בדיותה, שאינה מחזקת
 אלא משהו של דיו על קרקעיתה, ונוסלים לתוך הלל-השתיקה כמפות-גשמים כבדות,
 המופחתות בדמי הלילה על הלונותיו של בית שאהד בודד שומר בתוכו את מטתו של
 אחד חולה. רק המיחם היה מזומם לו בלי הספק, כאומר: הרי אני משמיע כל מה שיש
 לי להשמיע! הוא היה מתפלל לאלהים, שישים בפיו דברים, דבורים, שינצנצו
 בעיניה כמחרוזת של שביכיאש או שישטפו כפלג של מים המאררים לתוך לבה,
 שיציתו את דמיה או שיכבו את גר-נשמתה, שינענעו את הגשמות בערש-השקט או
 שיקרבו את הנופים זה לזה מתוך סלודים; להפריץ בצחוק או בכני, לכעוס, לצעוק
 או להתחנן לסניה, להשתמח על הספה פתוך צוחה אנושה או לכיוע לרגליה, לדקלם
 בפניה שיר או להקריא לה מכתב ערוך אליה, שיהיו כרוכות בשורותיו אנקותיהן של
 כל אותן השנים, לספר לה על ימ-ילדותו, חלומותיו עני, נאונו, נדבת-לבו, כעסו,
 יאושו וכבוכתו או לנשת דם ולקרוע כהרף-עין את המסכה: הנני, אדם פשוט חולה,
 לא לנלנן ולא נאה, אולי מוזר קצת, אבל לא יותר. אולם הדבור לא היה בפני.
 היא ההחכמה וקסצת ראשונה לתוך נחשול-הזכרונות, כשהגיחה בחכה נלזיה את נפח
 על מסת-ידו. אותה שעה נעשה הפלא: המסכות זוו משהו. הם שקעו ביס-הזכרונות
 והעלו מתוכו מרגליות, שבשעתן לא היו אלא אבנים פשוטות. המיתן של שטות

שנים היתה חותרת להשמע מתוך הרנעים של עכשיו. לפיכך באו הדבורים כה תכופים. הרבה היה ידוע לכל אחד מהם מכבשירלבו של הברו. היתה בזה ידו של הרניול הכשר, שרשתו היתה פרושה אפילו דרך אלפים הפרסאות, שהפסיקו שלשת השנים ביניהם. הרבה למדו שניהם מרמזיו הבודדים של פראנק השתקן. הרניולים דבורים הרבה, שנשתכחו מן האומר או מעושה עצמו, נשתמרו בזכרונם של השני, והלה השיבם עכשיו לחבירו כדבר שנמסר לו לסקדן למספר-שנים. פעמים היו דומים לשני בני-אדם שהצניעו מרגליות בשני מקומות מיוחדים והתנו ביניהם לזכור כל אחד את מקומו ואת מקומו של חברו. לשנים חזרו שניהם. שכח כל אחד את מקומו ולא זכר אלא את מקומו של חברו. הם היו מעלים לתחיה צורות נושנות ומגלים זה בזה צורות חדשות. כל הדברים נתנו להם עכשיו נתינה חדשה: הלבנה, שהציצה דרך החלון, הפרצוף שכנגד, הצל שעל-גבי הכותל, האלהים שבשמים... כוכבים ובני-אדם, הרגשות ודעות, שנאח ובדידות, אהבה וצער, - בכל היו צופים איש דרך ברקיעניו של חברו. כשהוא היה מדבר והיא היתה מקשיבה ומציצה בו היא רואה כאילו היא המדברת והוא המקשיב, וכשהיא היתה מדברת היה שומע יותר את הריתמוס ואת הרטט שבקולה מששמע את דבריה. גם השמן לא פסק מלרקד ביניהם. הלבבות נחרשו ונתרככו, אבל מרנע לרנע היו שניהם נתקלים במקום מרשים שבלב ושוהים בו כמה וכמה. ברנעים כאלו היתה משתררת ביניהם שתיקה ממושכת ומעיקה על הלב כעלבון וכמוסר-כליות, כשהמבטים היו נגלים על הרצפה, התקרה והכתלים, ננעצים בשלהבת-העששית או בצללי החדר ונפנשים אלו באלו.

„אנו שותים את הבדידות כאויר וכמים“. כך החליטו שניהם. ושליש הוסיף:

- פעמים בני-אדם רוחשים לנו קצת חבה או הרכה, אבל לא למהותנו הם רוחשים אותה, אלא להלבושים המפלים שבנו: למעיל זה ולעדרלים הללו, לצורת-החוסם או להזרדיות שבפנינו.

- כדי שנביר את כל בלהותיה של הבדידות, שאנו נתונים בתוכה - אמרה רחל - צריכים אנו לקרוא עלינו, לא באמת... בחזון... את המחלה או את החרפה, לקטוע את רגלינו או לנדם את ידינו. הגע בעצמך: אילמלי קטעו את רגליך, את רגלי... יש לי, למשל, שתיים שלש חברות, אחת קרובה. - הייתי מסוּחה לה לפעמים עליך - הם היו לכתחילה מבקרים אותי בכל יום, פעמים ביים, מפני החמלה, הנימוס, ההרגל או כדי להתענג על שלימות-טפם בשכונתו של המום. אולם מיים ליום היו הבקורים פוחתים והולכים. ובכלל... מן הרגע הראשון... לא אלה המבטים ולא אלה הקולות. מה נוראו! פתאם קולותיהם של כל מכריך וחברריך נשתנו. ואולי הקולות האלה הם העיקריים, והאחרים, שהם משתמשים בהם כל ימי חייהם, שאולים אצלם. כיצד, למשל, היית מתנהג אתה?

— אני הייתי מתרחק ממהנה האוהבים-האויבים, כנרש את הרעים בהקבים שלי, עושה את הברדות ד'ק ולא הייתי מכנים מסף דלתי ולפנים שום בריה חוץ מ...
— ???

— חוץ מאשה אחת שבבית-הזמר קטן שבעיירה אחת רחוקה... הלא תביני...
היא קרובה לי מאד...

— יפה אמרת. באמת? כן? — צדקת. ודאי.
היא התחילה פתאם פוסעת על מני החדר, נגשה אל הספה, השתמחה עליה והתעספה יפה בסדרה כמנינה על עצמה. רמזה לשליט באצבעה. נגש.
— שב — אמרה כמתחננת — שב, כאן. רצוני — הוסיפה לאתר שתיקה קלה —
לנלות לך דבר.

הוא ישב אצלה על הספה ולבו זע מפחד. שררה דממה, שנפסקה את-דרך על-ידה מתוך דבור חרישי:

— קודם יצאתי מתוך החדר פעמיים... לא זה... רצוני לנלות לך באמת דבר... אתה אינך מאמין? לנלות? כן? הרכן נא את ראשך —
הוא כסף את ראשו ואמר בתחטנים:

— נלי נא! אנא!

— לא. אי אפשר. רוצה אני לנלות את סודי או איני רוצה? הביני נא.
לנלות? הן — אתה אומר? — הרכן נא את אונך. הקשב. דופק? — שאלה אהרי שתיקה קלה, כשפתחה את סודרת כנגד הלב — אה, אהו נענעה כנגדו באצבעה כמתנדה בו.

שליש הרים את ראשו הכבוש והרניש באצבעה, שהיתה מכונת כלפי הכוננית. דרך הערפל, שעטף את עיניו, הבחין בשורת הצלוחיות של סמי מרסא שעל הכוננית, ספק כפיז בבהלה ושעול חזק, שהתפרץ מנרונו, היה כהר הידוי על ידויה.

IV

היא תפשה את ידו ולחצתה מתוך לב סולד ורותח והוא הגיח את ידו השניה על שערות ראשה ברחמים. אלו היו שהי ידים פשוטות לכריתת שלום דרך שורה של שנים בין שתי נמשות כנות-ניל-ומולדת, שאבדו זו את זו אחורי כוהל של חשד, סכסוכים ונאווה. היא היתה מסכה על הספה ורגליה מופשלות על השרפרף והוא ישב לרגליה על השרפרף, שניהם מהרישים, מציצים ומהייכים כשני ממורסים שפויים. הם חיכו על צערם המזהיר והמשותף, על הראיון, שהומין להם הגורל, ועל שכופס להמתק מכאן בקרוב. שררה דממה זו, שנגשמע מתיכה רשרוש פסיעותיהן של

הגשמות הפוסעות שפי זו לקראת זו. הידים היו לחצות זו את זו, הגשמות, שכבר התערטלו מקליפתן הנופנית העומדת להתפורר, היו מגששות זו את זו בלא חציצה, הלבבות היו ששים זה על זה כשני בני-אדם קרובים, שנודמנו לבית-נתיבות אחד, וכשבדקו את כרטיסיהם ראו, ששויים הם לזים, לשעה ולמרכבה. שניהם כבר שלחו שרשים עמוקים לתוך חורשת-המות, כבר היו חיים וחולמים את המות, ועיניהם, שעיוו לשקף בתוכן את אור-החיים, היו מתבלבלות, בשעה שהיו מסתכלות בהעצמים של עולם זה, כמו מתוך הסתכלות במדורה. היא פתחה הראשונה בדבור:

– אתה אינך חס על?... שאלה בלחש והגיחה את ידה השניה על כף-ידו – על כל זה?... היא העבירה בחללה-חרר את ידה, שהיתה תלויה שעה קלה כלפי הלבנה שהציצה בחלון. הוא נענע בראשו בשלילה והעביר את ידו מתוך ליטוף על חשרפ-ף.

גם אני! – לחשה והגיחה את כפה על ראשו הכסוף, ישבה אצלו על השרפף והרימה את ראשו, כשהיתה תומכת את מצחו באצבעותיה והציצה לתוך עיניו ברחמים.

הוא הוץ ממנה את נפו מתוך רטם, ירד וישב על השמיח לרנליה. ירדה והסבה אצלו על גבי הקרקע. חזרו וישבו שניהם מחרישים, מציצים ימחייכים כשני ממורסים שפויים. נמל אותה והושיבה על הספה.

– לא כאן. מקומך לא כאן–לחש שליט והעביר את ידו בחלל – לא מקום של כבוד הוא בשבילך...

– והיכן? – שאלה חרש.

– שם! ... הוא הרים את ידו למעלה.

– באמה? – שאלה כילדה חמה ומסקספת והציצה לתוך עיניו כאהובה, שהקשיבה בפעם הראשונה לודיוו של האוהב. הוא ישב על ידה ואמר.

– תמיד הייתי מדבר אל לבי כך... כל השנים... כשהייתי מהלך בלילות... פהורה את מהיות שורה כאן... כאן זהום...

עיניה גדלו ולוטשוו כנתוך הקשבה. היא הגיחה את ידה על שכמו והוא הוסיף בהתרנשות:

– כל אוהן השנים הייתי מדבר אל לבי... הייתי חרד עליך...

– היית חרד עלי?... שאלה בחן.

– הן, רחלו

– הן? – התפצה ספיה ועקת-חרדה ושעול בסופה. נוסה זו לאתוריו ברטם.

הוא קם ואמר בקול רך:

– שכבי נא, הלא עיפה את.

.. היא הטילה את ראשה על הכר דרך ישיבה והתעטפה יפה בסודרה. הוא היה מנענעה נעטעים קלים, כמי שמנענע תינוק. הציצה לתוך עיניו מתוך מסירות נפש ואמרה בחן: - כשנעלת לשם... נתאונן? נסיה, שכאן... לא טוב... כן?

כפלני האביב הזורמים מכל עברים כן שטפה עכשיו שיחתם נלוית-חלב. היא הציאה את זרועה מתחת הסודר, הגיחתה על שכמו ואמרה לאחר דממה ממושכה ששררה ביניהם:

- לבי היה מנבא לי, שאראך קודם...

- ואני בכל בוקר, כשהייתי קם משנתי הייתי שואל את עצמי: אימתי?

- ואני הייתי מונה את הימים. שנה ויום אחד, ושני ימים, שנתים וירח, שנתים וירח ויום.

- בשבוע שעבר מלאו שלש שנים.

- תמיד כשהייתי תזרת לחדרי ובעלי-ביתי היו סחים לי, שאדם יושב בחדר הייתי אומרת לעצמי: "הוא". וכשהיתה מארוסיה סחה לי, שאדם סר ביציאתי ושאל לי הייתי רצה כל אותו היום בין סכרי כמשונעה, שואלת ודורשת. בכל יום חכיתי לך שתבוא. בערבים הייתי פעמים מתנמנמת ונעורה פתאום מתוך הלמות-לב: ראיתך בחלומי בזרועותיה של אחרת.

נוסח רטט. הוא לחץ את ידה שמהיך להסודר ושאל כדי להשיאה לענין אחר:

- למה לא התרצית לטייל? למה? - סיים בתרעומת.

- איני יודעת. וראי מפני שהזמנת אותי. עקשנות היתה זו. מזורה הייתי באותם הימים - אמרה נקובלת על עצמה - די היה לו לאדם לבטא דבר או הדנשה, שאהקומם כנדם. ואולי נרטה לזה התשוקה האוילית, שהיתה נמועה בלבי: להיות שונה מאחרים. - סימה בקול של אשמה.

- ואני כל כך הפצתי בך! - דבר בתרעומת - כל נשמתי נתקמטה באותו רגע. מעולם לא הפצתי כך באיש. איני יכול להתבנות. לכוח דיוקן זה... צלם האב... אין לי רשות... כל אהן השנים הייתי חש את העלבון, כאילו יד אחת שלי לא עלו עליה מעולם מים זכיש...

היא ישבה, הגיחה את כסה על ראשו והיתה מציצה בעיניו ברהמים רבים, כאילו היתה מבקשת ממנו סליחה בשמם של כל באי-עולם על כל העלבנות שעלבודו, על כל ימ-כרדיוותו ולילוחו ועל תסוף...

- "אדובי!" - לחשה אחר דממה ממושכת.

היא הניחה את ידו על כף ידה, היתה מסתכלת באהבה שעה ארוכה בקצות
מצבעותיו. אחריכך שאלה:

— מפני מה עזבת את ב. ? משום... שחרד... היית עלי? — אמרה ברונה
של אהבה, שהיתה התומה בתוכה מכל מקום קיבלנא של אשה על הגבר שקמה
את חיה.

— מפני... מפני שוין־נמשך...

— טעית בי, — לחשה רחל.

— גם את טעית בי — להש שליט לאחר שתיקה קלה.

הוא עמד אצל שעה מרובה מחריש ונבוך, כלי מלא חמאים ומשעים. אילת
השחר של דמעה נצנצה בעיניו.

— גלי נא... אין בלבך עלי... שום... שום נדטר של מינא... של תרעומת? אין?

— אין... אין... סלחתי... מה השמעתני בפי?— נבהלה פתאם מפני דבריה —

אני... אני... סלח לי את פליחתי — היא הניחה פתאום את כפה על שכמו, כבשה
את ראשה ואמרה בלהש — השמיעני נא דבור אחד...

— איזה דבור? — שאל והניח את כתידו על כפה המישמה על שכמו.

— אתה יודע...

— גם את יודעת...

— אני יודעת... אני מאמינה... — אמרה כמתהננה — אולם רצוני לשמוע בפירוש...

מפיד... לו פעם...

— אני אר-ה-ב

ברנע זה חש על מצחו את נגיעתו של הפה הקט, שהיה תועה אחריו שנים
בחללו של עולם: בכרכים ובכפרים, בנבעות וכעמקים, בתיאטרונים מרובי־אוכלסים
ובלילות־נרדדים.

— ותא...? — שאלה.

— תמיד—סלם פיז את הסלה, שנשמעה כלענ ארסי לשני החולים מוכי־השחפת.

— השביעני נא מוירעיניך! — לחשה רחל.

— הריחני נא מריח שערותיך — לחש שליט בשכרון ועמד על ידה כמושלה.

דבכנע, כאוחב.

דיהם נשלבו זו בזו והיו מוסעים על פני רצפת החדר לקראת הלכנה, שהציצה

כנגדם דרך החלון.

ו.

היא פשטה מעליה את הסודר ועמדה כנגדו בעטיפה הלבנה, שהיתה עוטפת את כל גורתה יפתי-תואר, סלקה את שכיבי החיוך, שהיו נצבים תמיד כשומרים בעיניה, ונגלתה לסניו בתונתה המוצנעת. היא מבלה את קולה בנבכייה-נשמה, פתרה את תסרוקת שערותיה וקלעה אותן לשתי קוצות כדרכה באותן השנים, נמעה את ברכ עיניו וחיתה מעיינת באהבת-הדרה בקצות אצבעות-ידיה. היא זקפה כנגדו את גופה הרענן והלוהט, כולו תמים כנביע מלא, שמשלמלה אליו משך שנים רבות דרך נביות-ארץ רחבות ולא הסילה מתוכו אפילו טפה. צואר-הברבור שלה היה מתפתל כנגדו ברטט, נשמתה ערנה על צלילי קולו ומבטיה ארבו אחרי כל רמז קל שבארשת פניו. הוא כבש את ראשו בשתיקה, ידיו היו מהליקות את קצות השרוולים של העטיפה של זו, שעמדה כנגדו זקופה, נוגה, חורת ולוהטה, ועיניו היו שוהות על הפס השקוף פמוך לצואר-הברבור, שהשתקף בו פס לבן, זך ורוטט של בשר וחתרות מתוך מוטר הלב מן הפס והלאה, כאדם, שעיניו סתעלסת בהחול הלבן והעדין המשתקף דרך חמים הצלולים שעל שפת הנהר ומבטו חותר להתחבר עם מצולות הנהר. היא לפתה את ראשו בזרועותיה והוא כרע על ברכיו והיה מחבק את רגליה בהכנעה.

פתאום נבחלה ואמרה מתוך חרות-מהגון:

- אתה הוא זה?

- את היא זו? - שאל הוא מתוך אותה הבהלה של חרדה.

קולותיהם המשולבים היו רועדים בתוך החלל עד שנועו - ונשתלבו הזרועות. היא חבקה אותו כאם וכאהובה, כאחות וכחוטאת, והוא התעה את מכניו, שצנחו על המזבח שמסביבתי. היא לפתה אותו בכף-ידיה הרכה, בזרועה החשופה, בשאנת-דמיה, במבטיה הכמהים, באודם השחפת שבפניה, ובהקריאות הבודדות של "הוי ו, אה", שהשביתו מרנע לרנע אה הרמטה, והוא היה מעביר באהבה את מכניו עיניה. היא לחשה מתוך שכרון-אהבים וקולה היה רועד:

- אילמלא... גלה נא - אלו לא כך... אלו לא היינו באים לידי כך... אלו

נמשנו שנינו לא כך... אילמלי היתה עודה הורדיות בפנים... גלה נא... אתה היית... היית... כאחרים... עם טבעת...? הן?

הוא הניע בראשו הכבוש בהסכמה. היא תמכה את מצחו באצבעותיה ודברה, כשהציצה לתוך עיניו:

- העינים - מה צבען? מעולם לא עמדתי כראוי על טיבן, פעם אחת אמרתי

לרעותי, זו שסחתי לה עליך: "הניעי בעצמך: את מכירה בן-אדם כמה וכמה שנים

ואיך יודעת צבע עיניו מהו. מנוחך ז' היא צחקה. אף אני צחקתי. ההיחה. עדין לא שמעת כהוגן את צחוקי. אני יודעת לצחוק. אנחנו היינו שרוים תמיד בכעס, מוכעים היינו בים של תביעות... החטמים היו כבושים תמיד בקרקע. צללו חייתו במצולות של ים-התביעות... הלא צחוק הוא. אנו רואים זה את זה פנים אל פנים, ולמה איך צחוק בקול? הבה ונצחק בחברותא. עומר אתה נבוך, טהריש ומנוחך. אדם מזור אתה. משורר אתה. משורר גדול. מאמינה הייתי בכשרונך כל השנים, ההיחה. צחקת נא למעני. קום ועמד על ידי. הלא אני כל... וכי כלה מבערה אני? ואתה ה... תלך עמי לטייל? בפני כולם. כן. כן. באותו ערב טילת? לא? אני - הן. שעה מרובה חפשתין ברחובות. אצל הקונדיטוריה שברחוב הארוך עמדתי שעה מרובה וצפיתי לך. הלא אני הייתי פמשיית. ההיחה.

היא פורה את שערותיה הערמוניות, ערבנתן בשלו. עמדה כלפי האספקלריה, החלה מסתובבת ומסוכבת אותו מתוך רקוד כלפי האספקלריה. אולם פתאם התחיל צחוקה העד וננת, כוונ שנתהוה בו סדק, עד שנשתתק לנמרי. היא עמדה כנגדו, בשאצבעה התלויה באויר מכוונת כלפי פניו השחוסים והצנומים ופרצופה היה מתעות והולך ממצוקה שבלב:

- וי, וי, אתה בכך!... - התמרצה מפייה ועקת-שבר.

- ואת!... - התעותו פניו כנגדה מתוך מצוקות.

היא כסתה את פניה בשתי ידיה כאשה צנועה בשעת הדלקת הנרות, אולם קולה לא נשמע.

.VI

הם היו מהלכים לאטם שלובי-זרוע בשלג, כלפי הירח; חולים, פתרישים ולוחטים. הוא היה מחויק בידו את הצוארונת סמוך לפיה והיא היתה מכניסה בכל שעה את ידו לתוך הירונת שלה.

קר? - לחש הוא - לחזור. כן?

לא. עוד שעה קלה! - התחננה. אלם תוך כדי רגע אמרה:

- אני דואגת כאן קר לי. - היא רטזה בידה על גופו ונלחצה אליו בכל גופה.

- לא, חלילה. עוד שעה קלה - אמר ולפת את ידה בין השרול ובין הכסיה.

הם חזרו ושרכו את ריבם לאש. היא היחה מהלכת בצדו וקוסת-קוסה, עדינה, חוננת ופוסעת ברנל של הן ככלה נאה. הרכבים היו מזמינים אותם זה אחר זה לתוך כרכרותיהם והם היו מנענעים בראשיהם בלאור מתוך בנות-צחוק של חדיה. הם היו מעלים ומורידים את ראשיהם בקצב, מציצים במרצופיהם של עוזרים ושבים.

ומבקשים בשרפוטיהם עקבות גורל בעליהם, או מחפשים מתוך ראשים תלויים ברקיע את נתיביהחלב. דיהם היו מנששות דרך הלכס את הכתלים של בתי-ההומות בגאהים בהם, ורגליהם מדרו את שעור פסיעותיו של הגשר שאצל שדרת האילנות, פעמים היו מתעכבים על יד חלונות התערוכה של החנויות. מעבירים את מבטיהם על שמלות, מעילים ומנבעות והוא היה בורר ביניהם את הנאים לה. וכשהגיעו אל הדעבות המצודות, השרויות בדממה של רוח יתירה, ישבו אל אחד הפסלים. היא הפילה את ראשה על שכמו ואמרה בלחש מתוך מצוקת-נפש:

- שיחה, שיחה, אהובי, על כל... אותם הדברים... שאבדו מאתנו... שיחה, שיחה. על חרות-אפשר ועל דממה. בית-החומר קמן, כבר רחב. אנחנו לברנו. ערב-ירח. חריקת-שלנ. רחוק מצמ... הלא הם עלבו אותך. כן? אני שונאת אותם. הם רעים. שיחה נא, שיחה, פסח. בית-החומר קמן... כבר רחב, רחב.

- ובתוך בית-החומר הקמן כלי-בית של עץ. - מלא אחרי דבריה.

- עץ לבן - ענתה אחריו חרש.

- ועל הכוננית צרור קמן של ספרים. מזמוריהן של הגשמת היותר רבות ומתורות שבעולם.

- וספריך ביניהם.

כך היו מסתבכים שניהם בחבל-ההזיה ובונים להם בחזון נדה שלום ומנוחה בכתם של הירח, השלנ החוד והאהבה, בשעה, שהדיירים עצמם כבר היו נכונים לדרך רחוקה.

- יסה היה חלקנו? כן? ועכשיו? - להשה אחרי שתיקה ממושכת.

- עכשיו... אנו מאושרים... כפלים! - השיב אחרי שתיקה קלה.

היה סמוך לאחת-עשרה שעות, כשלוה אותה לתוך חדרה. היא הסשיטה מעליו את מעילו. אדמומית של שחפת להמה בלחיות, ועה קרה כסתה את מצהו- והגשמות רק פתחו את נביעיהן. הם עברו בדמיה את כל סבואיה ומחילותיה של האהבה, מנעמיה ומחוריה כדי שעור תקופת חיי-אנוש. אהבת-שנעון, לסופי-תופת, קנאת-פתנים ובנידה כהרף-עין. הוא קנא בה לאודם-השחפת שבסניה, פרח-המית, גלעלם תוך, ששפך עליה את הדיותה, והיא קלטה מתוך לסופו הבל נפשות שנשרפו בתוכם. הם עברו זה את זו באהבה, ביראה ובדמעות של חדוה. לרגעים היו מכטיהם נעוצים אלו באלו ואינם מכחינים כלום כנתונים בתוך ערסל ונבהלים פתאום זה מפני זה, כשהעינים מזהירות.

כשהשמיע השעון שעל גבי הכותל את השעה השניה עמד ולבש את מעילו. לכתחלה ישבה על הספה שלובת-ידיים והציצה בפניו בשתיקה. כתאם ירדה ועמדה כנגדו, מציצה ומתחננת, כשהיא מרכסת ומתירה את כפתורי מעילו הליפות. הוציאה את כובעו מידו וסבבתו בידה כנגדו. שררה דממה ממושכה. הוא התעה את מבטו, הגאש והגענה, לצדדים, כמבטו של אדם שנפרד לצמיתות מסנת-שקט שלו, והמבט הותר לססוג לתוכו את הגשמה החיה שבכל הכלים. הוא שלה את ידו אל הכובע. היא הושיטה אותו לו כאשר עניה המושיטה להלוקה את שערות ראשה הנזחות, נחמתה האחרונת. הוא הושיט לה את ידו, כשרגלו כבר עקרה כדי פסיעה. אולם פתאם נפלה על צוארו ואמרה מתוך בכי:

— אתה אומר, פסח, שאנו מאושרים עכשיו כפלים. אני איני משינה... הסבר נא לי, הסבירני כך, שאהיה גם אני... משינה... שיהיו הדברים נכנסים לכאן — היא מסחה בידה כלפי לבה — ל-כ-א-ן — לא! — היא התיפחה — השטן לא רצה. אני ואתה ימים היינו יותר מדאי בשנים...

הוא ספג את דמעותיה ודבר: על החיה שבאדם ועל השועל שבאדם, על האושר, שאינו אלא משל, על התיבה האוירית, ששתי נפשות תמימות חותרות לבנות להן בתוך הנלים הסוערים של המים הוידונים והמאוררים, בתוך המבול של קנאה, שנאה, משטמה ובנידה. הן סופה של התיבה לשקוע, לשקוע! הוא דבר על העוקין שבהיה, על הבלי-המאויים, על המעות שבאהבה, על הזהום שבתמימות, על הבנידה שבשכועה. על הערמומיות שברעות, על הצער שבכדידות ועל הנאות הפצועה על כל מדרך כף רגל. האדם כלו הוא פצעים... הוא כרך כאחד דברים, שחי עליהם כל ימיו, שהאמין בהם ושלא האמין בהם אלא ברגע זה.

— בית — דבר בסרקסמוס וכבוז — אשת-חייק, פעמי והתול... חה... חה... חה... חה, חה, חה... חה... חה... חה...

— אח!... — הגיעה בידה באויר דרך במול ויאוש. האחי הגאש הזה היה איום ומכריע יותר מדבריו.

שררה דממה ממושכה. היא ננשה אליו לאטה. עמדה על ידו מחרישה. זקפה פתאום את קומתה כנגדו ואמרה:

— הגר נא... זרועות... של אחיותי... היא העבירה את זרועותיה באויר דרך הבוק, עיניה להטו ופניה היו מתעותים מעיני-נפש.

הוא הניע בראשו הכבוש בהן.
— הללו? — שאלה מתוך לענה הזועם ורמוזה בידה על זרועותיו. הוא כסף את קומתו מפני מבט-זעמה והשיב בלחש כחוטא שנתבע לדין:

– חכמי בורעות של ב-ש-ה.

נופה נרתע לאחוריו מתוך רמט-האיכרים כמתחמק ממנו. היא דתיסחה בקול הרישי, כשהחזירה את פניה כלפי הכותל שנקרן-זוית של החדר. הוא עמד על ידה שעה מרוכה מרחק ומחריש ופניו אל הכותל. לא העיז להשמיע קול, לקראה בשמה או לננע בה באצבעו. רק יכנותיה הבודדות הפסיקו את הדממה. היא התחילה סומעת על פני החדר, כשפניה מכונסים בתוך כפות-ידיה, כנזירה שאברה מכנה-לזוית שכתה-לזכה, והוא היה סוסע אהריה כתינוק וכנוף. עמדה בקרן-זוית שניה, נעצה בו מבט ממושך של תוכחה ואהבה. בקש להתרחק ממנה, אחזה אותו בידו. חבקה בזרועותיו, דחה אותו נופה מתוך התרסה, כבש את ראשו, היו מבטיה מבקשים ממנו פליחה. תלה בה את מבטו, כבשה את עיניה בקרקע, כבש אף הוא את ראשו, זקפה סתאם כנגדו את נופה הסולד כחוטאת, דברה ברעדה כמתפללת זרועותיה המתפתלות באויר היו נמשכות לקראתו כנשאות על-ידי סערות זרועות:

– הרי הן של ב-ש-ה. כימיני כ-אח-יורתי!

היא נרתעה לאחוריה כדי פסיעה חזרה לפניה כדי שתי פסיעות. נופה התהיל מתמל ונכמת. הוא משט כנגדו את זרועותיו ברחמים, כאדם, שפושט את ידיו להגנים בתוכן צסור פצועה הצונחת מעל ענף רצוף. נופה צנח על הססה כשכולת קמטה והיא לחשה בשכרון:

– תהי נא גם לי אהבתך כמו שהיתה להן, לאותן...

הוא פרע לרגליה, עסף בסודר את נופה הרועה, ספג את דמעותיה וחבקה כאב את בתו. השתמש מזרועותיה, שהיו כרוכות מסכיב לצוארו, עמד שעה קלה מחריש, חור. אחר כך הרים את ראשו, דבר כמפקד ומתחנן:

– לא, בתי... לא לא...

עמד ויצא כפסיעות השאינה וקולות דתיסחותה היו רודפים אחריו וטדביקים

את אהיו.

